

Fokdoeldiscussie stuurt fokkerijkoers

De vijfjaarlijkse fokdoeldiscussie is gestart. ‘Hiermee bepalen we met elkaar welke richting we op willen met de genetische aanleg van onze koeien’, zo benadrukt Jochem van der Starre, melkveehouder en vicevoorzitter van Coöperatie CRV, het belang van deze discussie.

Wat voor koe willen Nederlandse en Vlaamse melkveehouders in de toekomst op stal hebben? Deze vraag staat centraal in de vijfjaarlijkse fokdoeldiscussie die Coöperatie CRV de komende maanden organiseert. Leden van de coöperatie krijgen binnenkort een e-mail met een link naar een online enquête. ‘In deze enquête kunnen veehouders aangeven op welke kenmerken ze in de fokkerij meer nadruk zouden willen leggen en welke kenmerken wat hen betreft minder aandacht zouden mogen krijgen. Ook is er ruimte voor suggesties voor nieuwe kenmerken’, vertelt Gerben de Jong, manager stamboek bij Coöperatie CRV. ‘De uitkomsten van de enquête bepalen het officiële fokdoel van de rassen waarvoor Coöperatie CRV als erkende stamboekorganisatie verantwoordelijk is’, legt hij uit. Het fokdoel wordt concreet vertaald in de samenstelling van de Nederlands-Vlaamse Index (NVI), de totaal fokwaarde waarop Coöperatie CRV koeien en stieren rangschikt. Daar-

naast is de uitkomst van de fokdoeldiscussie bepalend voor de berekening van fokwaarden voor bovenbalkkenmerken. ‘De bovenbalkfokwaarden voor frame, type, uier en beenwerk worden berekend uit de fokwaarden voor onderbalkkenmerken, die worden gebaseerd op de scores van de stamboekinspecteurs’, legt De Jong uit. ‘Het gewicht dat we toekennen aan de verschillende onderbalkkenmerken bepaalt de ontwikkeling van een bovenbalkkenmerk. In de vorige fokdoeldiscussie gaven veehouders aan dat het onderbalkkenmerk uierdiepte wat minder aandacht zou mogen krijgen’, geeft hij als voorbeeld. ‘Naar aanleiding hiervan is het belang van uierdiepte in de berekening van het bovenbalkkenmerk uier verlaagd van 20 naar 10 procent en het belang van achteruierhoogte en vooruieraanhechting verhoogd van 20 naar 25 procent. Dit vertaalt zich in een iets gematigder ontwikkeling naar ondiepere uiers, die tegelijkertijd steeds vaster aangehecht en hoger opgehangen zijn.’

Fokdoel is koersbepalend

Jochem van der Starre, melkveehouder en vicevoorzitter van Coöperatie CRV, kijkt uit naar de fokdoeldiscussie en weet dat deze leeft bij de leden. ‘De komende maanden beslissen we met elkaar welke richting we opgaan met de genetische aanleg van onze koeien’, zo benadrukt hij het belang. ‘Zo bepaalt de NVI de rangschikking van stieren en vrouwelijke dieren voor de fokkerij. Uiteindelijk volgt iedere veehouder natuurlijk zijn eigen fokdoel en worden stieren met de hoogste NVI niet per definitie het meest gebruikt’, stelt Van der Starre vast. ‘Maar uit analyses van de Animal Evaluation Unit, of AEU, van Coöperatie CRV blijkt dat het fokdoel bepalend is voor de genetische ontwikkeling in de populatie. Sinds besloten is de fokwaarde klauwgezondheid op te nemen in de NVI is de genetische aanleg voor dit kenmerk verbeterd’, licht hij aan de hand van een voorbeeld toe. ‘Dit vertaalt zich in minder klauwproblemen in de praktijk.’ Hoewel de uitkomst van de enquête richtingbepalend zal zijn voor het fokdoel, maakt AEU vooraf analyses van genetische trends. ‘Als veehouders bijvoorbeeld aangeven dat ze uiers met minder korte spenen willen, maar we zien de genetische trend voor speenlengte al deze kant opgaan, is aanpassing

De fokdoeldiscussie bepaalt onder andere in welke richting het exterieur van koeien zich ontwikkelt

Fokdoelenquête via e-mail en online

Alle leden van Coöperatie CRV en Young CRV ontvangen in hun mailbox een uitnodiging om hun mening te laten horen in de fokdoeldiscussie. Via een link in deze mail kan de

enquête online worden ingevuld. Deze enquête is ook direct te benaderen. Scan hiervoor een van de QR-codes. Bij de opening van de enquête wordt u gevraagd uw

e-mailadres in te vullen. Vul hier het e-mailadres in dat bij Coöperatie CRV of Young CRV bekend is. Zo zijn we ervan verzekerd dat alleen leden meedoen aan de discussie.

van het fokdoel wellicht niet nodig', geeft De Jong aan. Daarnaast wordt het oor te luisteren gelegd bij belangrijke sectorpartijen. Zo wordt zuivelverwerkers gevraagd naar aanpassingen in de uitbetalingssystematiek van de melk. 'En we gaan in gesprek met maatschappelijke organisaties', vertelt de stamboekmanager. 'Wat je ook van hun wensen vindt, deze vertalen zich uiteindelijk vaak in wetgeving. Kijk maar naar het recent aangekondigde verbod op onthoornen.'

Hoofdbestuur neemt finale beslissing

In de fokdoeldiscussie is een belangrijke rol weggelegd voor een werkgroep van veehouders, vertegenwoordigers van fokkerijorganisaties, de hoofdinspecteur van het stamboek en medewerkers van AEU van de coöperatie. Deze werkgroep staat onder leiding van een onafhankelijk voorzitter en zal onder andere de uitkomsten van de fokdoeldiscussie vertalen in voorstellen voor aanpassingen in de NVI en de berekening van bovenbalkkenmerken. Bij deze vertaling worden ze ondersteund door de adviesraad fokwaarden, bestaande uit

veehouders, vertegenwoordigers van fokkerijorganisaties en wetenschappers. Op basis van alle verzamelde informatie zal deze adviesraad fokwaarden voorstellen doen voor nieuwe formules voor berekeningen van de NVI en bovenbalkkenmerken. Aanvullend kunnen ook ideeën worden aangereikt voor nieuwe kenmerken in het fokdoel.

Alle voorstellen worden voorgelegd aan het hoofdbestuur van Coöperatie CRV, dat de finale besluiten neemt. 'Het hoofdbestuur van Coöperatie CRV bestaat uit vijf veehouders, die verantwoording afleggen aan de ledenraad. Dit betekent dat we als veehouders zelf beslissen over het fokdoel en daarmee bepalen wat voor koeien we in de toekomst op stal hebben', benadrukt Van der Starre. 'Daarbij is het goed dat we de inbreng van sectorpartijen meenemen en we zijn blij met de inhoudelijke ondersteuning van de adviesraad.'

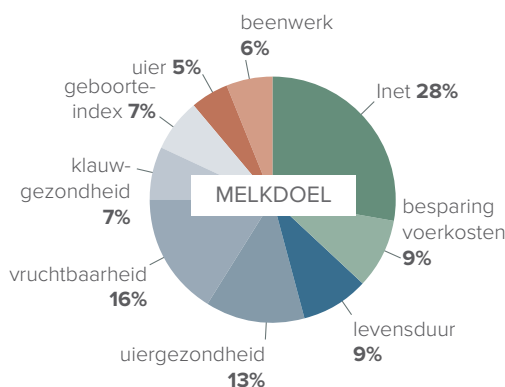
Nadat het hoofdbestuur de fokdoelen heeft vastgesteld, kan AEU starten met de toepassing. De invoering van de nieuwe formules voor bovenbalkkenmerken en NVI is voorzien voor de indexdraai van april 2027. |

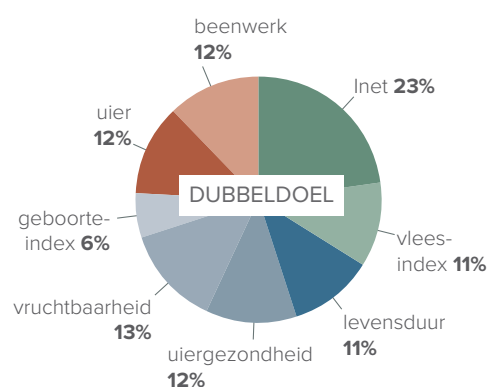
Jochem van der Starre,
vicevoorzitter van Coöperatie CRV:
'We beslissen als Nederlandse en Vlaamse veehouders samen over ons fokdoel'

Gezondheid, vruchtbaarheid en levensduur prominent in huidige NVI

In de fokdoelenquête van vijf jaar geleden gaven veehouders aan dat de genetische aanleg voor productie best wat minder snel zou mogen stijgen als koeien gezonder en vruchtbaarder zouden worden. Deze conclusie is vertaald in nieuwe formules voor de NVI die in 2022 werden geïntroduceerd. Zo wordt de huidige NVI voor melkrassen voor 52 procent bepaald door fokwaarden voor gezondheid, vruchtbaarheid en levensduur en voor 28 procent door fokwaarden voor productie (lnet). In de NVI voor dubbeldoelrassen is dit respectievelijk 42 procent en 23 procent. De huidige opbouw van de NVI voor melkrassen en dubbeldoelrassen is weergegeven in de figuren.

Figuur 1 – Samenstelling NVI melkrassen

Figuur 2 – Samenstelling NVI dubbeldoel